

SIĞIRLAR AYNI YERDE OTLUYORLARDI...

Daha yedi yaşlarında babamın çiftliğinde traktörle çift sürüyordum.

Traktör makine ve ekipmanlarına merakım daha o yaşlarda başlamıştı. Öğretmen Okuluyla birlikte Çınarlı Meslek Lisesinin Radyo-Elektronik bölümünün gece eğitimini bitirdim. Öğretmen okulunda öğrenciyken müdürümüz Tevfik Elmas'ın teşvikiyle, tarihte ilk defa Radyo-Elektronik kolunu kurdum.

19 yaşında bir dağ köyüne tayin olduğumda, bilgilerimi hayata geçirmeye can atıyordum.

O yıllarda Grundig marka transistörly radyolar dokuz yüz, öğretmen maaşı da dört yüz elli liraydı. Yani bir transistörly radyo iki öğretmen maaşına, bu günkü değeriyle altı bin liraya satılıyor, milletimiz düpedüz soyuluyordu. İzmir Çankaya Caddesinde elektronik hurdacıları vardı. Atılmış radyo kondansatörleri radyonun kalbidir, gerisi kolay! Hurdacıdan aldığım parçalarla bir radyo otuz liraya mal oluyordu.

Öğretmenlik yaptığım dağ köyünün elinden marangozluk da gelen muhtarı İrfan, muhtarlık binasında bana yer verip bir de çalışma masası yaptı. İşe koyulup radyo elemanlarını monte ettim. En sona hoparlörü kalınca, muhtara:

-“Tut şu kablonun ucunu, hoparlörün dibine değdir” dedim. Deđdirdiđi gibi oyun havaları patladı. Ankara radyosu çalıyordu!

Muhtar radyoyu kapıp sevinçle dışarı fırladı:

-“Öğretmenimiz radyoyu icat ettiiii!” diye bağıarak köy meydanındaki kahveye koştı. Köylü merakla kahveye doluştu.

-“Üleen dokuz yüz gaymelik iş bu muymuş” diyorlardı.

Onlar :

-“Öğretmenimiz radyo icat etti “ dedikçe, Ben -“değil başkası icat etti, ben imal ettim” diye uyarsam da, onlar inatla: -“Sen icat ettin” diyorlardı. Önce muhtara, sonra da köylülerime radyo yapmaya başladım. Muhtar radyolara kutu yapıyor, hoparlör çıkışının deliklerini açıyordu. Kutunun yan tarafındaki kondansatör düğmesinden arama yapılıyor, skala olmasa da istasyonlar pekala bulunuyordu. Kimseden para da almıyordum ama onlar da çeşit ikramla memnuniyetleri gösteriyordu. Radyoya kavuşmaktan herkes çok mutluydu.

Bir gün, bizim Uzun Memet radyosunu ağaca asmış tarlada çalışırken, devriyeye çıkan jandarma başçavuşu görüp yakalamasın mı:

- Nedir ülen bu?

- Radyo başefendi.

- Böyle radyo mu olur ülen?

- Öğretmenimiz icat etti.

- Neee, kaçak radyo yapmış, tut onbaşı, zabıt tut!

Zaptı tutmuşlar.

O yıllarda öğretmenlerin milletvekili gibi dokunulmazlığı vardı. Jandarma ya da polis karakoluna çağırılmazlar, Milli Eğitim Müdürü ifade alır, gerektiğinde savcılığa sevk ederdi.

Milli Eğitim Müdürümüz Ahmet Bey, öğretmenimiz bana bir uğrasın diyecek kadar kibardı.

Yanına varınca beni alıp kaymakama çıkardı ve:

-“ O muhteşem mucit bu! “ dedi ve Kaymakam da suçumu yüzüme tebliğ etti

Radyoların yıllık vergisi vardı ve vergi kaçakçılığı nedeniyle radyo başına para cezası kesiliyordu. İzinsiz radyo imal etmek de casusluk gibi bir şeydi, yani sonu hapis cezası.

Savcılığa sevk etmemek için, önce takdir edip, sonra bir sürgün cezası ile işi kapatarak, Ödemiş Bozdağlardaki Kızılkçeçili köyüne sürgün ettiler! Soruşturma kapanmış ama yurdumun geri kalmışlığının yaraları kapanmamıştı.

Bahar aylarında Bozdağlar'a geldim, İsviçre gibi bir yer!

Bozdağların tepesinde son köy Karakeçili, buradan öteye sürülecek yer yok!

Köyü gezerken, içinde alabalıkların oynadığı dere boyunda terk edilmiş üç su değirmeni gördüm. Elektriklisi çıkınca, bunların pabucu dama atılmış! Birinin suyu var, kapağı kapatınca tribünden çıkan su insana çarpsa parçalar! Yazık boşa akıyor! O yıllarda hiç bir köyde elektrik yok. Hafta sonunu dar ettim. İzmir Sanayi Bölgesinde Manisalı Ahmet Tütüncüoğlunu buldum. Derdimi anlatınca yardımcı olup, jeneratör için gerekli parçaları bulmamı sağladı: alternatör, voltaj aralığı sağlayan kolektör ve kondüktör, jeneratörün miline monte edilecek kayış ve tribün kanatlarını kaynak yapacağım değirmen çarkı.

Ahmet Bey, o iyi yürekli insan, hepsini köyüme kadar kendi cipi ile getirdi. Bir kaç günde montajı tamamladım. Köy kahvesine, okuluma, camiye ve köy meydanına kılavuz aydınlatma için kablolar çektim. Açılış için akşam karanlığını seçtim.

Köylü merakla toplanmış bakarken, suyun kapağını açınca, ortalık gündüz gibi aydınlık oldu. Suyun gücü neredeyse on beş köyü aydınlatacak elektriği üretebilirdi. Köylü sevinçten çılgık atıyordu.

-“Sakın öğretmenimiz icat etti diye kimseler söylemeyin, başıma iş açarsınız” diye hepsine tembih ettim.

O gece devreyi hiç kapatmadım, nasıl olsa bedavaydı!

Sabaha kadar efeler zeybek oynadı, kimi duayla, kimileri rakı içerek karanlıktan kurtuluşu kutladı.

İki gün sonra basıldık. Tüm ilçe jandarması köyü basmıştı.

- Emir aldık, sükün bunları yoksa fena olur!

Söktük.

Kasabaya indim ve -“Sizin mevzuatınıza da, palavra eğitiminize....” diyerek istifamı verdim Oradan denizlere açıldım. Önce telsiz ve güverte vardiya zabıtlığı, ardından süper tanker süvariliği.

Yıllar sonra memlekete döndüğümde gördüm ki değişen bir şey yoktu, sığırlar yine aynı yerde otuyorlardı.

(Öğretmen Nedim ÇAKMAK)